

Vypracování modelového příkladu

Vypracovala: Sedláčková Pavla, 206557
Uhlířová Dana, 207159
Vrobellová Daniela, 206953

1. Zadání

Příklad č. 4

Pan Jan Novák šel navštívit svého kolegu do jeho zaměstnání. Při vstupu do budovy byl požádán o předložení občanského průkazu. Na vrátnici mu sdělili, že mu občanský průkaz vrátí, až bude z budovy opět vycházet. Panu Novákovi se tento postup nějak nezdál, ale občanský průkaz na vrátnici zanechal.

Jakého skutku se pan Jan Novák dopustil? Lze nějak postihnout jednání člena ostrahy (vrátnice), který požadoval zanechání občanského průkazu na vrátnici?

2. Právní úprava

Zákon 62/2002 Sb.

kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů

Za § 42 se vkládají nové § 42a až 42c, které včetně nadpisů znějí:

"§ 42a Přestupky na úseku občanských průkazů

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) úmyslně zničí, poškodí nebo zneužije občanský průkaz nebo potvrzení o občanském průkazu,
- b) nesplní povinnost požádat o vydání občanského průkazu v případech stanovených zákonem o občanských průkazech,
- c) na opakovanou výzvu nepředloží požadované doklady k vydání občanského průkazu nebo se bez řádné omluvy nedostaví na příslušný okresní úřad k provedení úkonů souvisejících s vydáním občanského průkazu,
- d) nepřevzme osobně občanský průkaz a neodevzdá dosavadní občanský průkaz nebo potvrzení o občanském průkazu v případech stanovených zákonem o občanských průkazech,
- e) poskytne nebo přijme občanský průkaz jako zástavu nebo odebere občanský průkaz při vstupu do objektu nebo na pozemek,**
- f) nesplní povinnost neprodleně ohlásit poškození, zničení, ztrátu, odcizení a zneužití občanského průkazu,

g) poruší zákaz provádět zápisy, změny nebo opravy v občanském průkazu, v potvrzení o občanském průkazu, v potvrzení o změně místa trvalého pobytu a v potvrzení o změně rodinného stavu, popřípadě změně příjmení v souvislosti se změnou stavu sňatkem.

(2) Za přešůpek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 5 000 Kč.

Zákon 328/1999 Sb. o občanských průkazech

§ 14

Povinnosti občana

(1) Občan je povinen

a) s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům chránit občanský průkaz před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím,

b) ohlásit neprodleně kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo matričnímu úřadu, že nastaly skutečnosti uvedené pod písmenem a); v případě odcizení občanského průkazu je možno ohlásit tuto skutečnost též policii,

c) požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů

1. po dni, ve kterém došlo ke skončení platnosti občanského průkazu z důvodů uvedených v § 11 odst. 1 písm. a) nebo b), anebo v § 11 odst. 2,

2. po obdržení oddacího listu,

3. po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,

4. po obdržení úmrtního listu manžela,

5. po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo změněno jméno, popřípadě jména, příjmení, nebo bylo přiděleno nové rodné číslo,

6. po dni, kdy ohlásil změnu místa trvalého pobytu nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu,

7. po nabytí právní moci rozhodnutí soudu, kterým byla občanovi omezena způsobilost k právním úkonům, nebo

8. po nabytí právní moci rozhodnutí soudu, kterým byl občanovi uložen trest zákazu pobytu,

d) odevzdat do 15 pracovních dnů občanský průkaz obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vydal, nebo matričnímu úřadu podle místa trvalého pobytu, jestliže ukončil trvalý pobyt na území České republiky, pozbyl státní občanství nebo bylo prokázáno, že mu byl občanský průkaz vydán neoprávněně,

e) při převzetí nového občanského průkazu odevzdat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo matričnímu úřadu dosavadní občanský průkaz, potvrzení o občanském průkazu, potvrzení o změně místa trvalého pobytu a potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu, pokud mu byly vydány,

f) dostavit se ve stanovené lhůtě na vyzvání k obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k vydání občanského průkazu nebo matričnímu úřadu podle místa jeho trvalého pobytu za účelem provedení úkonů souvisejících s vydáním občanského průkazu.

(2) Jde-li o občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý plnit povinnosti podle odstavce 1, přecházejí tyto povinnosti na opatrovníka. Má-li občan, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům, občanský průkaz, přecházejí na opatrovníka povinnosti podle odstavce 1 s výjimkou povinnosti uvedené v písmenu c); opatrovník má současně povinnost odevzdat neplatný občanský průkaz občana.

ČÁST PÁTÁ

PŘESTUPKY

§ 16a

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) poruší povinnost chránit občanský průkaz před ztrátou, odcizením, poškozením, zničením nebo zneužitím,

b) nepožádá o vydání nového občanského průkazu v případech uvedených v § 14 odst. 1 písm. c),

c) ani po opakované výzvě nepřevzme osobně občanský průkaz,

d) neprodleně neohlásí poškození, zničení, ztrátu, odcizení nebo zneužití občanského průkazu,

e) poruší zákaz provádět zápisy, změny nebo opravy v občanském průkazu, v potvrzení o občanském průkazu, v potvrzení o změně místa trvalého pobytu nebo v potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu,

f) ani po opakované výzvě nedoloží údaje uváděné v žádosti,

g) v zákonem stanovené lhůtě nesplní povinnost provést výměnu svého občanského průkazu bez strojově čitelných údajů (§ 24 odst. 2),

h) úmyslně zničí, poškodí, odcizí nebo zneužije občanský průkaz nebo potvrzení o občanském průkazu,

i) poskytne nebo přijme občanský průkaz jako zástavu nebo odebere občanský průkaz při vstupu do objektu nebo na pozemek,

j) pořídí kopii občanského průkazu a neprokáže souhlas občana podle § 2 odst. 5,

k) nepožádá o vydání prvního občanského průkazu do 30 dnů ode dne, kdy dosáhl věku 15 let.

(2) K řízení o přestupcích podle odstavce 1 je v prvním stupni příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu je občan hlášen k trvalému pobytu.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

Zákon 200/1990 Sb. o přestupcích

§ 6

Porušení povinnosti uložené právnické osobě

Za porušení povinnosti uložené právnické osobě odpovídá podle tohoto zákona ten, kdo za právnickou osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten, kdo dal k jednání příkaz.

Z odborné literatury

Vzhledem k tomu, že odpovědnost za přešůpek je dšsledně budována na principu odpovědnosti fyzické osoby, nemšže být za porušení povinnosti stanovené zákonem o přešůpcích postihována právnická osoba. Proto nese v takovém případě odpovědnost:

- 1) ta fyzická osoba, která za ni jednala, resp. jednat měla. Určení toho, kdo je oprávněn za právnickou osobu jednat, je dáno buď zákonem, nebo plyne z vnitroorganizačního předpisu. V případě, že by taková osoba překročila rozsah svých oprávnění nebo šlo o někoho, kdo všbec není oprávněn jednat za právnickou osobu, vznikla by mu odpovědnost za přešůpek přímo, podle obecných ustanovení,
- 2) fyzická osoba, která dala k závadnému jednání příkaz. Oprávnění dávat příkaz a povinnost jej splnit plyne z pracovněprávních, případně služebních vztahů. Otázkou je, jak postupovat v případě, kdy např. zaměstnanec jedná na základě příkazu vedoucího zaměstnance, k němuž tento není oprávněn. Pokud by zaměstnanec nevěděl a ani vědět nemohl, že vedoucí zaměstnanec překračuje meze svých oprávnění, nesl by odpovědnost za přešůpek vedoucí zaměstnanec, a to podle obecných ustanovení. V opačném případě by byli za přešůpek pravděpodobně odpovědni oba.

V případě okolností vylučujících protiprávnost ke spáchání přešůpku všbec nedojde, protože chybí příslušné pojmové znaky.¹

3. Řešení příkladu

1) osoba poskytující občanský průkaz

Na základě uvedených paragrafů se přešůpku dopustila osoba, která při vstupu do budovy odevzdala svůj občanský průkaz, což přímo spadá do přešůpků a zároveň porušila tímto povinnost občanský průkaz chránit před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.

Na základě §42a odst. 2 zákona 62/2002 Sb. může být udělena pokuta až do výše 5 000 Kč a podle §16a odst. 3 zákona 328/1999 Sb. až do výše 10 000 Kč.

2) vrátný

Vrátný jednal na příkaz svého zaměstnavatele, z tohoto důvodu není naplněna subjektivní stránka přešůpku (odpovědnost za zavinění), a proto se přešůpku nedopustil.

3) zaměstnavatel

Právnická osoba nemšže být subjektem přešůpku, proto je odpovědný buď statutární orgán dané PO nebo přímý nadřizený vrátného, který příkaz vydal.

Na základě §42a odst. 2 zákona 62/2002 Sb. může být udělena pokuta až do výše 5 000 Kč a podle §16a odst. 3 zákona 328/1999 Sb. až do výše 10 000 Kč.

1 MATES, Pavel a kolektiv. *Základy správního práva trestního*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. 109 s. ISBN 80-7179-033-8. Kapitola 2, Přešůpky, s. 20 - 21

Vymezení pojmových znaků přestupku:

- objekt:
 - obecný: řádný chod veřejné správy
 - druhový: pořádek v řádném chodu veřejné správy
 - konkrétní: odebrání a poskytnutí občanského průkazu

- objektivní stránka:
 - protiprávní jednání: odebrání a poskytnutí občanského průkazu na vrátnici, při vstupu do podniku
 - příčinná souvislost: mezi protiprávním jednáním a negativním následkem je příčinná souvislost
 - negativní následek: nemožnost prokázání totožnosti

- subjekt:
 - zaměstnavatel – statutární orgán PO nebo přímý nadřízený
 - osoba, která občanský průkaz poskytla

- subjektivní stránka:
 - s největší pravděpodobností se jedná u obou subjektů o nedbalost nevědomou

Námi navrhovaná sankce:

- 1) zaměstnavatel: sankce ve výši 8000 Kč
- 2) osoba poskytující občanský průkaz: sankce ve výši 1000 Kč